

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
19/1064

Vår referanse:
201901934-11 008

Sted, Dato
Oslo, 19.08.2019

POLITIDIREKTORATETS HØRINGSSVAR- FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV 15 MAI 1992 NR 47 OM LAKSEFISK OG INNLANDSFISK

Bakgrunn

Vi viser til Klima – og miljødepartementets (KLD) høringsbrev 7. mai 2019 med forslag om endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk. Høringsfristen er 16. august 2019. Viser til dialog om utsatt høringsfrist.

Politidirektoratet har forelagt høringen for relevante underliggende enheter, og har mottatt innspill fra ØKOKRIM, og Trøndelag og Vest politidistrikter. Kopi av innspillene følger vedlagt.

Utover enkelte justeringer i gjeldende lakse- og innlandsfiskelov, kommer departementet med fem endringsforslag. Konkret foreslås en heving av den øvre strafferammen ved grov overtredelse av lakse- og innlandsfiskloven fra to til fem års fengsel samt forenkle uaktsomhetsvurderingen (§ 49), innføring av hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr (ny § 48a), innføring av hjemmel til å foreta administrativt beslag (ny § 47a), utvidelse av adgangen til å foreta administrativ inndragning (§ 47), og endelig utvidelse av adgangen til å nekte registrering av redskap (§ 43). Forslag om heving av strafferammen skal ifølge departementet først og fremst gi et tydelig signal om at ulovlig fiske representerer alvorlig miljøkriminalitet. Endringsforslagene som knytter seg til å gi forvaltningen nye og utvidede hjemler til å ilegge administrative reaksjoner og sanksjoner, deriblant nye hjemler for administrativ beslag og inndragning, er begrunnet i arbeidet med å styrke håndhevingen av regelverket.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet stiller seg positiv til departementets lovforslag i sin helhet og stiller seg for øvrig bak Økokrims innspill til departementet.

Politidirektoratet har ingen øvrige merknader til forslaget.

Politidirektoratet

Med hilsen

Kristine Langkaas
Seksjonssjef

Alexander Fotland Iversen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet

Merknader fra Trøndelag politidistrikt til forslag om endringer i lov 15.mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v.

Trøndelag politidistrikt er positiv til at strafferammene i lakse- og innlandsfiskeloven og innen annen miljøkriminalitet økes.

Dersom myndighetene ønsker at miljøkriminalitet skal håndteres bedre må dette synliggjøres gjennom prioriteringer i politiet også. Politidirektoratet må være tydelig til politidistriktene på at miljøkriminalitet skal etterforskes og at straffereaksjonene skal skjerpes.

Forebyggende skal være politiets hovedstrategi også innen miljøkriminalitet. Innen miljøfeltet er det viktig at dette prioriteres av politiet og at det forebyggende arbeides utføres i samarbeid med andre. Dersom lovendringen blir gjort som høringsforslaget foreslår, vil politiet få mindre muligheter til å drive forebyggende arbeid innen miljøområdet og vil først komme inn i saker med etterforskning etter at de er vurdert av forvaltningsmyndigheter og tilsyn. Da har det ofte gått en del tid og politiet kommer sent inn i sakene. Dette fører til at viktige bevis kan være borte og det blir langt vanskeligere å få avgjort sakene med en strafferettslig reaksjon. Vi ser eksempler på dette og når personer blir innkalt til avhør husker de ikke pga at det kan ha gått for lang tid.

Trøndelag politidistrikt er uenig i en del av endringene som foreslås og mener det er feil å gi forvaltningen og Statens naturoppsyn nye og utvidede hjemler til administrative reaksjoner på en del av områdene som foreslås. I høringsforslaget er et av argumentene at politiet ikke har kapasitet og at flere saker som miljøvernmyndighetene mener er straffbare blir henlagt av politiet. Etter vår oppfatning bør i stedet prioriteringene og kapasiteten til politiet styrkes slik at det kommer en reaksjon fra påtalemyndighet eller domstol, i stedet for at andre myndigheter overtar oppgavene og reaksjonene.

Dersom forvaltningsmyndighetene og Statens naturoppsyn skal avgjøre mindre alvorlige lovbrudd selv vil det også kunne gå ut over rettsikkerheten til innbyggerne. Formålet med etterforskning er å bevise både skyld og uskyld. Slik vi ser det er det derfor viktig at også mindre alvorlige miljølovbrudd på lakse- og innlandsfiskeloven blir behandlet og avgjort av politiet. Dette fører også til at politiet opparbeider seg nødvendig kompetanse til å etterforske og iretteføre straffesaker innen miljøkriminalitet.

Et annet argument vil være at det kan bli forskjellsbehandling av innbyggerne alt etter om de blir kontrollert av Statens naturoppsyn eller av politiet, dersom vi innehar forskjellige mulighet til å ilegge gebyr eller straffereaksjoner. En kan se for seg at samme person kan få et gebyr av tilsynsmyndigheten mens alternativ reaksjon ved en politikontroll vil kunne være anmeldelse og bøteleggelse. Etter vår vurdering kan det være mer hensiktsmessig å vurdere enklere måter å avgjøre sakene på for politiet slik det for eksempel er i veitrafikkloven mange saker avgjøres med forenklet forelegg og gebyr utstedt av politiet.

Når det gjelder de konkrete forslagene er vi som sagt enige i at strafferammen bør økes og det vil være en fordel å få økt tilgang til straffeprosessuelle tvangs- og etterforskningsmidler.

Vi er enige i at ved funn av umerkede redskap så bør dette kunne beslaglegges og destrueres av tilsynsmyndighetene.

Når det gjelder merkede redskaper med kjent eier mener vi disse sakene bør avgjøres av politiet og påtalemyndigheten.

Trondheim 2.8.19

Eli Aasland
Fung. Politimester

Stein Erik Granli
Miljøkrimkoordinator

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

VEST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:
201901934

Vår referanse:
201904366-2 008

Sted, Dato
Bergen, 02.07.2019

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV 15. MAI 1992 NR. 47 OM LAKSEFISK OG INNLANDSFISK

Under henvisning til ovennevnte er Vest politidistrikt enig i med departementet i at det er viktig å styrke innsatsen mot ulovlig fiske av anadrom laksefisk. I Vest politidistrikt sitt ansvarsområde er flere av de ville laksefiskstammene sterkt svekket, og noen er også utryddet eller på grensen til å bli utryddet. Det finnes mange forklaringer på hvorfor det er blitt slik, og bildet er sikkert sammensatt av flere faktorer. Det er blant annet pekt på at det store antall oppdrettsanlegg i distriktet, med rømminger, smittefare og lakselus har betydning. I tillegg har det også de senere år dukket opp nye arter som på sikt kan fortrenge den ville laksefisken. Tiltak i form av kontrollvirksomhet, administrative reaksjoner og økning av strafferammer vil derfor forhåpentligvis ha en effekt for å gi øket vern.

En gjennomgang av registrerte anmeldelser i Vest politidistrikt i BL for året 2018 viser 6 anmeldelser som kan knyttes til fiske etter vill anadrom laksefisk. Av disse anmeldelsene er 5 anmeldelser fra gamle Sogn og Fjordane fylke, og 1 anmeldelse i gamle Hordaland fylke. Ut i fra disse anmeldelsene er det skrevet ut 3 forelegg, der et forelegg er vedtatt. To av anmeldelsene er henlagt grunnet ukjent gjerningsmann, og et er henlagt med bakgrunn i bevisets stilling. I 2019 er det så langt registrert 2 anmeldelser knyttet til overtredelse av lakse- og innlandsfiskeloven. Det kan være mørketall her ved at noen anmeldelser/beslag er feilkodet, men tallmaterialet gir ikke uttrykk for et stort kriminalitetsbilde knyttet til ulovlig fiske etter vill laksefisk i Vest politidistrikt. En av grunnene til at disse tallene er lave hos politiet kan også være en effekt av rutinene Statens naturoppsyn(SNO) innførte i sitt skriv 10.juli 2013 der uregistrerte beslaglagte fiskeredskap kunne inndras administrativt etter lakse- og innlandsfiskeloven § 47 annet ledd. Følgelig kan SNO ha et langt større tall for overtredelser etter denne loven, enn det som er blitt anmeldt videre til politiet. Disse tendensene fremgår også av høringsnotatet side 3 fjerde og femte avsnitt der det administrativt opplyses å være inndratt 345 garn i 2018, mens anmeldelser til politiet nasjonalt antydes å ligge i intervallet 50-75, med 30 straffeprosessuelle beslag i 2018.

Tatt i betraktning det presset som er mot vill anadrom laksefisk har Vest politidistrikt ikke særlig merknader til de tiltak og forslag til endringer som er foreslått i lov om lakse- og innlandsfisk i høringsnotat av 7.mai 2019. En vil imidlertid peke på at ved en utvidet adgang til bruk av overtredelsesgebyr og administrativ beslag og inndragning (ny §§ 47, 47 a og § 48 a) gitt til SNO kan medføre en uheldig forskjellsbehandling i reaksjon i forhold til der ulovlig fiske

VEST POLITIDISTRIKT

Post: Postboks 285 Sentrum, 5804 Bergen
E-post: post.vest@politiet.no

Tlf.: 55556300
Faks: 55556550

Org. nr.: 983998461
www.politi.no

og beslag blir oppdaget og håndtert av andre kontrollinstanser som fiskeridirektoratet, kystvakten og politiet. Disse vil da måtte forfølge overtredelsen i straffesporet der mindre forhold vil kunne gi forelegg, mens SNO kan avgjøre dette med gebyr. Samtidig er det heller ikke helt klarlagt i høringsnotatet og endringsforslagene hvordan en skal gi informasjon om gjentatte overtredelser, der SNO tidligere har gitt et eller flere overtredelsesgebyr og/eller besluttet administrative beslag/inndragning, før det vurderes anmeldelse for nye forhold. Dette kan ha betydning for skyldvurdering og straffeutmåling i straffesak.

Med hilsen

Gunnar Fløystad

Politiinspektør

Per Johan Askevold

Politiinspektør

Saksbehandler:

Politiadvokat Trygve Ritland

Tlf. 55 55 62 88

Klima- og miljøverndepartementet

Pb. 8051 Dep.

0031 Oslo

Deres referanse:
19/1064-10Vår referanse:
200900073Dato:
16.08.2019**Forslag om å heve strafferammen mv. i lakse- og innlandsfiskeloven**

Vi viser til høringsnotat av 7. mai 2019 med forslag til endring i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk.

Merknadene følger nummereringen i høringsnotatet.

Pkt. 3.2

ØKOKRIM er enig i at det ut fra lovbruddenes omfang og art som beskrevet i notatet, er grunn til å øke strafferammen til fem år.

Det vil gi grunnlag for fengselsstraff, ikke bare bøtestraff som er praksis i dag, noe som synes nødvendig ved omfattende miljøkriminalitet med liten oppdagelsesrisiko. ØKOKRIM deler departementets inntrykk av at det er relativt få saker i politidistriktene med tidvis lang saksbehandlingstid, høy henleggelsesprosent og lave reaksjoner.

Antall straffesaker etter lakse- og innlandsfiskeloven har sunket dramatisk fra om lag 700 saker i året rundt tusenårsskiftet til 68 saker i 2018. Årsakene til dette er sammensatte, men først og fremst at SNO har fått hjemmel til å ta straffeprosessuelt beslag i garn. De saker som da gjenstår er nok de mest alvorlige.

I høringen fremgår det f.eks. i første avsnitt på s. 4: "*Etter det departementet erfarer er det aldri ilagt andre straffereaksjoner enn bøter ved ulovlig garnfiske eller anadrome laksefisk. Bøtene er også ofte så lave at det tilnærmet blir å betrakte som driftsutgifter på et ulovlig fiske. Bøtenivået bør heves betraktelig.*" I tillegg til dette mener ØKOKRIM at økt strafferamme med reell mulighet for fengselsstraff er et viktig signal i så måte. Det taler for at området får den betoning det ut fra allmennpreventive hensyn og ulovlighetenes antatte omfang krever. Mange av disse sakene har også et aspekt av økonomisk motivert kriminalitet, f.eks. ved at det kan være snakk om en betydelig vinning ved det ulovlige fiske.

I høringsnotatet er det pekt på at heving av strafferammen også er ment å gi et klart signal til påtalemyndigheten om at den i større grad bør prioritere denne typen saker. En heving av strafferammene vil etter ØKOKRIMs oppfatning også tydelig signalisere at dette området skal prioriteres også av politiet. Det vil videre være et signal til forvaltningen at de alvorligste sakene skal anmeldes.

Fem års strafferamme gir anledning til teknisk peileutstyr på garn eller annet redskap etter straffeprosessloven § 202 b.

Det er viktig at politiet beholder påtalekompetansen etter § 49 første ledd, og at statsadvokaten har påtalekompetanse etter § 49 andre ledd, slik det er foreslått i høringen.

Til oppramsingen av hvilke bestemmelser som bør være straffbelagt har vi dessverre ikke hatt anledning til å forelegge departementets utvelgelse for politidistriktene nå, og vi legger den til grunn.

Pkt. 3.3

Det er liten tradisjon for å angi når det foreligger uaktsomhet i straffebudets ordlyd. Dette er etter ØKOKRIMs syn fornuftig, ettersom den enkelte sak må vurderes ut fra omstendighetene i akkurat den saken. Selv om momentene i nytt § 49 tredje ledd ofte er relevante, er de ikke uttømmende og ordlyden fremstår for absolutt. ØKOKRIM foreslår derfor at hele nytt § 49 tredje ledd utgår, så kan det gjøres en bred, alminnelig aktsomhetsvurdering i hver sak.

Pkt. 4-6

ØKOKRIM støtter forslagene og viser til departementets begrunnelse.

Ut fra allmennpreventive hensyn peker ØKOKRIM på at adgangen til overtredelsesgebyr ikke må føre til at få eller ingen saker anmeldes til politiet. En straffereaksjon vil gjerne ha større preventiv effekt enn et gebyr, særlig når den går ut på fengsel.

Med hilsen

Trond Eirik Schea
ØKOKRIM-sjef

Hans Tore Høviskeland
Avdelingsleder

Kopi: Riksadvokaten
Politidirektoratet